

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการกำไรภายใต้เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ตามทฤษฎีแนวคิดและแรงจูงใจที่ว่า ผู้บริหารคนใหม่จะมีการจัดการกำไรเพื่อทำให้กำไรของกิจการลดลงในปีที่ตนเพิ่งเข้ารับตำแหน่ง เพื่อที่จะเก็บกำไรนั้นไปใช้ในปีที่ตนได้บริหารงานมาแล้วเป็นระยะเวลาหนึ่ง งานวิจัยฉบับนี้ได้ทำการศึกษาจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Specific Sampling) ยกเว้นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ และกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องเป็นบริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ในช่วงปี พ.ศ.2547-2549 และมีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้จึงมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 75 บริษัท จาก 7 กลุ่มอุตสาหกรรม

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2549 พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมบริการ มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารมากที่สุด มีจำนวนเท่ากับ 21 บริษัท คิดเป็น 28 % ของจำนวนบริษัทที่มีการเปลี่ยนผู้บริหาร ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารน้อยที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรม เทคโนโลยี มีจำนวนเท่ากับ 2 บริษัท คิดเป็น 2.67 % ของจำนวนบริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร

นอกจากนี้ยังพบว่า การเปลี่ยนผู้บริหรดังกล่าว เป็นการเปลี่ยนผู้บริหารในตำแหน่งประธานกรรมการบริหาร จำนวน 28 บริษัท คิดเป็น 37.33 % ของจำนวนบริษัทที่มีการเปลี่ยนผู้บริหาร และเป็นการเปลี่ยนผู้บริหารในตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ จำนวน 47 บริษัท คิดเป็น 62.67 % ของจำนวนบริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร

สำหรับการทดสอบสมมติฐาน การจัดการกำไรภายใต้เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

การจัดการกำไรผ่านผลการดำเนินงาน ผู้วิจัยใช้อัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยเป็นตัววัดผลการจัดการกำไร โดยเปรียบเทียบกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยในปีหลังจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารกับปีที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร โดยใช้สถิติทดสอบ t -Test เพื่อเปรียบเทียบ

ผลต่างค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่ากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยในปีหลังจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารต่ำกว่าปีที่มีการเปลี่ยนผู้บริหาร อย่างไม่มีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง โดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร ผู้วิจัยใช้ตัวแบบ The Jones Model ในการประมาณค่ารายการคงค้าง โดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร โดยทำการเปรียบเทียบรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในปีหลังจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารกับปีที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร โดยใช้สถิติทดสอบ t -Test เพื่อเปรียบเทียบผลต่างค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่ารายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในปีหลังจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารต่ำกว่าปีที่มีการเปลี่ยนผู้บริหาร อย่างไม่มีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การจัดการกำไรผ่านรายการตัดจำหน่ายและด้อยค่า ผู้วิจัยใช้รายการค่าตัดจำหน่ายและด้อยค่าต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยเป็นตัววัดผลการจัดการกำไร โดยเปรียบเทียบรายการค่าตัดจำหน่ายและด้อยค่าต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยในปีหลังจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารกับปีที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร โดยใช้สถิติทดสอบ t -Test เพื่อเปรียบเทียบผลต่างค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่ารายการค่าตัดจำหน่ายและด้อยค่าต่อสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ยในปีหลังจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารต่ำกว่าปีที่มีการเปลี่ยนผู้บริหาร อย่างไม่มีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผล

ผลจากการทดสอบตามสมมติฐานดังกล่าวข้างต้น ไม่พบหลักฐานที่สนับสนุนแนวคิดแรงจูงใจในการจัดการกำไรภายใต้เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ที่ผู้บริหารคนใหม่จะมีการจัดการกำไรเพื่อให้กำไรของกิจการลดลงในปีที่ตนเพิ่งเข้ารับตำแหน่ง เพื่อเก็บกำไรไว้ใช้ในปีถัดไป อย่างไรก็ตามสำหรับผลของการทดสอบที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อาจมีสาเหตุมาจากหลายสาเหตุ ดังนี้

1. รูปแบบสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะการเปลี่ยนผู้บริหารนั้นจะเป็นการเปลี่ยนตามวาระ เปลี่ยนเนื่องมาจากผู้บริหารคนเก่าเกษียณอายุ เปลี่ยนเพราะผู้บริหารคนเก่ามีผลการดำเนินงานไม่เป็นที่น่าพอใจ เปลี่ยนตามมติที่ประชุม หรือเปลี่ยนด้วยเหตุผลอื่น ๆ รูปแบบสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารที่แตกต่างกันเหล่านี้ ย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการจัดการกำไรที่แตกต่างกัน

2. การกำกับดูแลกิจการ ของแต่ละบริษัทที่ไม่เหมือนกัน ย่อมส่งผลต่อการจัดการกำไรของฝ่ายบริหารที่ไม่เท่ากัน โดยบริษัทที่มีนโยบายในการถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหาร เช่น การที่กำหนดให้ประธานกรรมการบริหาร และกรรมการผู้จัดการเป็นคนละคนกัน ย่อมจะช่วยให้พฤติกรรมกรรมการจัดการกำไรของฝ่ายบริหารลดน้อยลง

3. แรงจูงใจในการจัดการกำไรภายใต้เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากผู้บริหารคนเก่าและผู้บริหารคนใหม่ โดยที่ผู้บริหารคนเก่าจะมีการจัดการกำไรโดยพยายามโอนกำไรในงวดอนาคตเข้ามาไว้ในงวดปัจจุบัน ส่วนผู้บริหารคนใหม่จะพยายามโอนกำไรในงวดปัจจุบันไปยังงวดอนาคต ดังนั้นในปีที่เปลี่ยนผู้บริหารอาจมีการจัดการกำไรทั้งจากผู้บริหารคนเก่าและผู้บริหารคนใหม่ ซึ่งไม่สามารถระบุได้ว่าในปีนั้นจะมีการจัดการกำไรจากฝ่ายใด ซึ่งอาจเกิดการทับซ้อนกันได้ จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่พบหลักฐานว่าผู้บริหารคนใหม่มีการจัดการกำไรโดยโอนกำไรในงวดปัจจุบันไปยังงวดอนาคต

4. มาตรฐานการบัญชีในปัจจุบันยังมีแนวทางให้เลือกปฏิบัติอยู่ หรือบางมาตรฐานยังมีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้อย่างกว้างๆ ผู้บริหารอาจมีการจัดการกำไร โดยใช้ช่องโหว่หรือทางเลือกทางการบัญชี เพื่อให้ได้กำไรตามที่ต้องการ ด้วยแนวทางและวิธีการอื่นๆ นอกเหนือไปจากสมมติฐานที่ผู้วิจัยทำการศึกษา

5. ภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงปี อาจส่งผลกระทบต่อกำไรของบริษัท รวมไปถึงวิธีการในการจัดการกำไรของฝ่ายบริหารด้วย

6. ข้อมูลที่ใช้ในการทดสอบอาจไม่เพียงพอ เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้ เลือกกลุ่มตัวอย่างจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่มีการเปลี่ยนผู้บริหาร ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2549 ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างเพียง 75 บริษัท ซึ่งอาจยังไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งต่อไป ควรขยายช่วงเวลาที่ใช้ในการวิจัยออกไปอีก เพื่อให้มีกลุ่มตัวอย่างที่มากพอที่จะช่วยทำให้ผลการทดสอบมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น
2. การทดสอบการจัดการกำไร ควรทำการศึกษาในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมแยกออกจากกัน เนื่องจากผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจรวมถึงปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลถึงแต่ละอุตสาหกรรมนั้นแตกต่างกัน
3. ตัวแบบที่ใช้ในการประมาณค่าของรายการคงค้างมีหลายตัวแบบ ควรมีการเปลี่ยนตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง เพื่อให้ได้รายการคงค้างที่มีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด
4. ควรมีการเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เช่นเป็นกลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ กลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ เป็นต้น